

พระราชกำหนดนิรโทษกรรม
ในคราวเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดิน
พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ลงทรงทราบทั่วกันว่า

การที่คณะราษฎรคณะหนึ่งซึ่งมีความปรารถนาอันแรงกล้า
ในอันที่จะแก้ไขจุดความเสื่อมโทรมบางประการของรัฐบาล
สยามและชาติไทยให้หายไป แล้วจะพากันจรรโลงสยามรัฐ

เล่ม ๔๕ หน้า ๑๖๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๔๗๕

และชาติไทยให้เจริญรุ่งเรืองวัฒนาถาวรมั่นคงเท่าเทียมกับชาติ
และประเทศอื่นต่อไป จึงพากันยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน
ไว้ ด้วยความมุ่งหมายจะให้ มี ธรรมนูญการปกครองแผ่นดิน
ขึ้นเป็นข้อใหญ่ แล้วร้องขอไปยังเราเพื่อให้เราคงดำรงเป็น
กษัตริย์แห่งสยามรัฐต่อไปภายใต้ธรรมนูญการปกครองแผ่นดิน
นั้น ทั้งนี้แม้ว่าการจะได้เป็นไปโดยขัดกับความพอพระทัย
พระบรมวงศานุวงศ์บางพระองค์ และขัดใจสมาชิกในรัฐบาล
เดิมบางคนก็ดี ก็เป็นธรรมดาที่จะต้องเป็นไปเช่นนั้นในทุก
ประเทศ ไม่ว่าจะเจริญรุ่งเรืองแล้วเท่าไร ๆ ก็ไม่อาจจะก้าว
ล่วงการนี้เสียได้ ถึงกระนั้นก็พึงปรากฏเป็นประวัติการณ์
ครั้งแรกของโลกที่การได้เป็นไปโดยราบรื่นปกติมิได้รุนแรง

และแม้ว่าจะได้อัญเชิญพระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ
บางคนมาประทับและไว้ในพระที่นั่งอนันตสมาคมก็เพียง
เพื่อประกันภัยของคุณะ และเพื่อให้การดำเนินลุล่วงไปได้
เท่านั้น หาได้กระทำการประทุษร้ายหรือหยาบหยามอย่าง
ใด ๆ และไม่มีมุ่งหมายจะกระทำเช่นนั้นด้วย ได้แต่บำรุงรับ
ไว้ด้วยดี สมควรแก่พระเกียรติยศทุกประการ

อันที่จริงการปกครองด้วยวิธีมีพระธรรมนูญการปกครองนี้
เราก็ได้ดำริอยู่ก่อนแล้ว ที่ราษฎรขณะนี้กระทำมาเป็นกวี

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๑๖๕

ถูกต้องตามนิยมของเราอยู่ด้วย และด้วยเจตนาดีต่อประเทศชาติ ออณาประชาราชนแก่ ๆ จะหาการกระทำหรือแต่เพียงเจตนาชั่วร้ายแม้แต่น้อยก็มีได้

เหตุนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกำหนดคนไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า "พระราชกำหนดนิรโทษกรรมในคราวเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕"

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระบรมนามาภิไธยเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นเหล่านั้นไม่ว่าของบุคคลใด ๆ ในขณะราชฎรณ์ หากว่าจะเป็นการละเมิดบทกฎหมายใด ๆ ก็ดี ห้ามมิให้ถือว่าเป็นการละเมิด

กฎหมายเลย

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕

ประชาธิปก ป.ร.